



Aluehallintovirasto
Regionförvaltningsverket
Regional State Administrative Agency

Lapin aluehallintovirasto

Ajankohtaista

Johtaja Joni Henttu
Lapin AVI
Pelastustoimi ja varautuminen -vastuualue

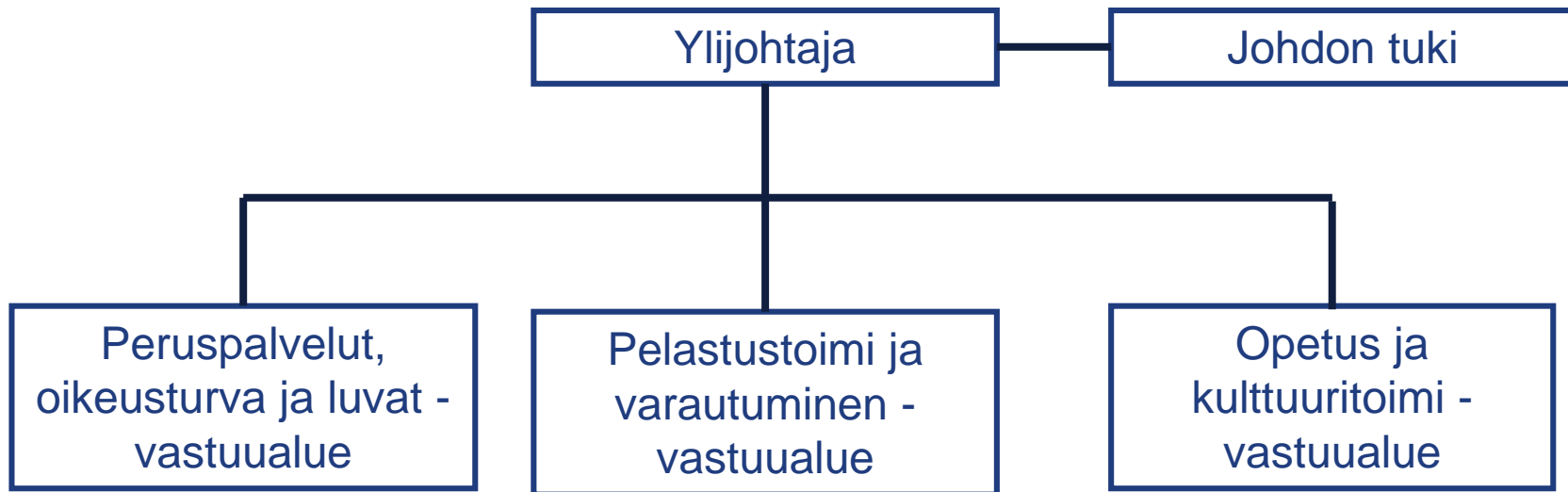


Aluehallintovirasto
Regionförvaltningsverket
Regional State Administrative Agency





2. Lapin AVIn organisaatio





1. AVI osallistuu turvallisen yhteiskunnan rakentamiseen monin eri tavoin

Aluehallintovirastot koordinoivat toimialueellaan...

- sisäisen turvallisuuden alueellista yhteistyötä
 - normaali- ja poikkeusolojen häiriötilanteisiin varautumista
- laajassa yhteistyössä muiden alueviranomaisien, maakunnan liittojen, kuntien, alueen järjestöjen ja kylätoiminnan sekä elinkeinoelämän edustajien kanssa.

AVI tukee ja sovittaa yhteen...

Viranomaisien johtaessa turvallisuuteen liittyviä tilanteita alueella, AVI tukee toimivaltaisia viranomaisia ja tarvittaessa sovittaa yhteen niiden toimintaa.

Avustaa Sisäministeriötä pelastustoimeen sekä siviilivalmiuteen liittyvissä tilanteissa.



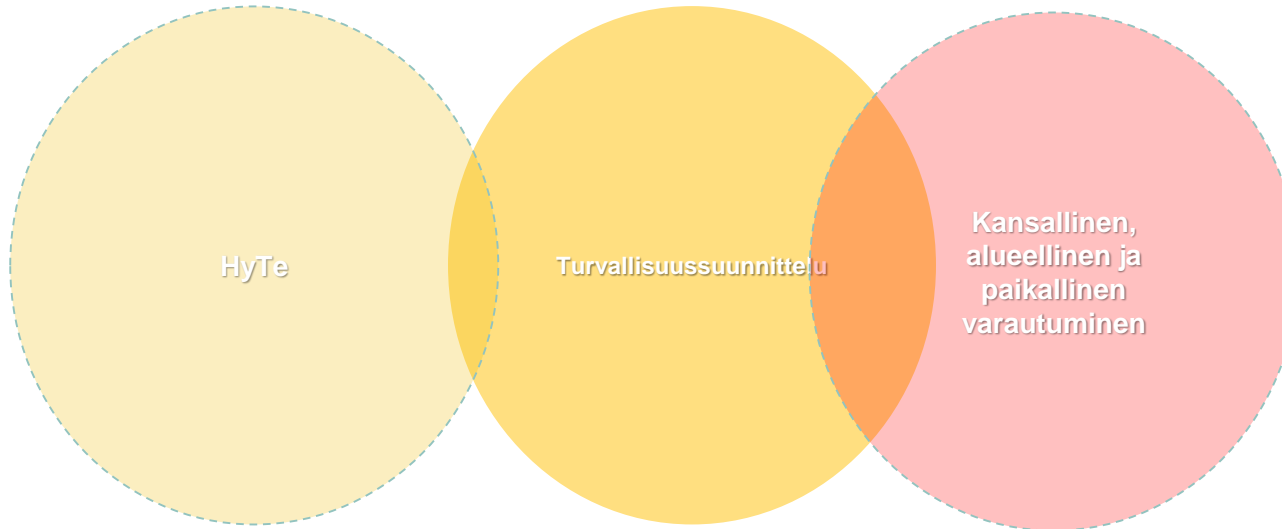
Koordinaatiota tarvitaan

- Yhteensovittamisen vahvistaminen nykyrakenteissa
- Aluehallintoviraston rooli korostuu
- Alueelliset rakenteet (pelastuslaitokset, muut)
- Toiminnan kehittäminen
- Harjoitustoiminta
- Hallitusohjelma ja hallituskauden uudistukset





Turvallisuuden tekemisen arvoketju





HARVA-alueet

- Harvaan asuttujen alueiden turvallisuutta pohditaan SM:n asettamassa ja pelastusylijohtajan johtamassa *Harvaturvaverkostossa* (2019-2023).
 - viranomaisten, kuntien ja järjestöjen edustajat,
 - päällimmäisenä agendalla on harvaan asuttujen alueiden turvallisuutta käsittelevän raportin valmistelu: muodostetaan näkemys turvallisuuden kehittämisen painopisteistä seuraavien vuosien aikana.
- Palveluverkon kattavuus
- Virkoihin rekrytoinnin haasteet pelastustoimessa
- Resurssihuolet, myös sopimuspalokuntatoiminnan haasteet; hälytystoiminta
- Pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisyn toimintaohjelma
 - omatoimisen varautumisen merkitys
 - maaseudun valmiuksien hyödyntäminen; esim. kylien turvallisuustoiminta



Pelastustoimi ja siviilivalmius

- Siviilivalmius (engl. *civil emergency preparedness*) on toimintaa, jolla tarkoitetaan
 - pelastustoimea (kv. merkityksessä pelastuspalvelua, engl. *civil protection*),
 - väestönsuojelua (engl. *civil defence*) sekä
 - näihin liittyvää huoltovarmuutta ja kriittisen infrastruktuurin suojaamista.
- EU pelastuspalvelumekanismi (*civil protection mechanism*) AVI:n tehtäväkentässä (HNS – tuki, asiantuntijat)
- SM/PEO on Naton siviilivalmiuskomiteassa (*CEPC*) Suomen vastuuviranomainen



Kansallinen ja alueelliset riskiarviot muodostavat kokonaisuuden

- Kansallisen riskiarvion rinnalla on valmisteltu lisäksi poikkihallinnollisesti **alueelliset riskiarviot**, joissa otetaan tarkemmin huomioon alueille ominaiset uhat.
- Tarkoitus on, että **valtakunnallisen riskiarvion kokonaisuus** muodostuu kansallisesta sekä alueellisista riskiarvioista.
- Kansallinen riskiarvio liittyy **yhteiskunnan turvallisuusstrategiaan ja kansalliseen varautumiseen** olennaisesti.



Arvioidut uhat ja häiriötilanteet

1.

Yhteiskunnan vakauteen liittyvät uhat ja häiriötilanteet

- Informaatiovaikuttaminen
- Poliittinen, taloudellinen ja sotilaallinen painostus
- Sotilaallisen voiman käyttö
- Laajamittainen maahantulo
- Isojen väkijoukkojen väkivaltainen liikehdintä
- Julkisen talouden vakava häiriö
- Rahoitusjärjestelmän vakava häiriö

2.

Sähkön jakelun ja tuotannon laajamittaiset häiriöt

- Sähkön saannin suurhäiriö
- Viestintäverkkojen ja -palveluiden vakavat häiriöt
- Polttoaineiden saannin vakavat häiriöt
- Logistiikan vakavat häiriöt

3.

Terveysturvallisuuden uhat ja häiriötilanteet

- Mikrobilääkeresistenssi
- **Influenssapandemia tai muu vastaava laajalle levinnyt epidemia**
- Helposti leviävä vakava eläintauti
- Vaaralliset kasvintuhoojat - kasvitautiepidemia
- Elintarvikehuollon vakavat häiriöt
- Vesihuollon häiriöt

4.

Laajat onnettomuustilanteet

- Merellinen monialaonnettomuus
- Vakava ydinvoimalaitosonnettomuus Suomessa tai Suomen lähialueilla



PEVA- vastuualue _tehtävät...

- valvoo pelastustointa sekä pelastustoimen palvelujen saatavuutta ja tasoa toimialueellaan
- yhteensovittaa varatumista alueella ja järjestää siihen liittyvää yhteistoimintaa
- tukee toimivaltaisia viranomaisia näiden johtaessa turvallisuuteen liittyviä tilanteita ja tarvittaessa sovittaa yhteen toimintaa niiden kesken
- yhteensovittaa valmiussuunnittelua
- järjestää alueellisia maanpuolustuskursseja
- tukee kuntien valmiussuunnittelua
- järjestää valmiusharjoituksia
- edistää alue ja paikallishallinnon turvallisuussuunnittelua



Alueellisten varautumisen yhteensovittamisen rakenteiden toimintaa kehitetään

- Aluehallintovirastojen asettamat valmiustoimikunnat (SM:n ohjauskirje)
 - toiminta suhteellisen vakiintunutta jo lääninhallitusajoilta
- Maakuntatason rakenteita muodostettu viime vuosien aikana
 - laskentatavasta riippuen 11-14/18 maakunnassa turvallisuus- tai varautumisfoorumi /vast. (osa asetteilla)
 - toimintamallit poikkeavat ainakin jossain määrin
- Kehitetään valtakunnallisesti alueellisia koordinaatorakenteita siten, että aluehallintovirastojen asettamat valmiustoimikunnat ja muut (maakuntatason) rakenteet muodostavat tarkoituksenmukaisen ja toisiaan tukevan kokonaisuuden.
- Toimijat kokonaisvaltaisemmin mukaan yhteistyöhön kokonaisturvallisuuden toimintamallin mukaisesti: julkinen sektori, elinkeinoelämä ja kolmas sektori





Väestön suojaaminen

- **Väestö varaudutaan riskiarvioiden ja uhkatilanteiden mukaisesti suojaamaan olemassa oleviin**
 - väestönsuojiiin,
 - mahdollisimman hyvän suojan antaviin sisätiloihin tai
 - evakuointien avulla.
- **Lisäksi olennainen osa väestön suojaamiseen liittyvää suorituskykyä on pelastustoimen vastuulla oleva pelastustoiminta ja siihen osallistuvien muiden toimijoiden tehtävät**
- **Yhteistoiminta ja yhteistyö korostuvat**



Väestönsuojelun tulevaisuuden näkymiä

- **Väestönsuojelua ja pelastustoimen varautumista kehitetään osana laajempaa *siviilivalmiuden järjestelmää***
 - riskianalytiikan kehittäminen
 - väestön varoittamisen järjestelyt
 - evakuointijärjestelyt
 - pelastustoimen materiaallinen varautuminen ja huoltovarmuus
 - viranomaisyhteistyön tiivistäminen
 - kv-toiminta
- **Pelastuslain uudistamista koskeva esiselvitys: selvitetään myös väestönsuojelua koskevat säännökset kokonaisuudessaan**



Ajankohtaisia pelastustoimen varautumisen ja väestönsuojelun kehittämistä

- **Suunnitelmien valtakunnallinen ja alueellinen päivityskierros meneillään**
- **Väestönsuojelu:**
 - evakuointiohjeen uudistaminen
 - yhteistoimintajärjestelyt eri hallinnonalojen kanssa
 - väestön varoittaminen
 - pelastuslaitosten poikkeusolojen riskianalyysi –pilotointihanke -> raportti julkaistu (Helsinki ja Keski-Suomi)
 - pelastustoimen ja väestönsuojelun poikkeusolojen toimivaltuuksien käyttö
- **Pelastusopiston tulosohjaus: siviilivalmiuden ja varautumisen koulutus**
- **Pelastuslain uudistamisen esiselvitys, valmis -20 loppuun**



Yhteinen varautuminen Lapissa

- Lapin alueellinen valmiustoimikunta
 - valmiustoimikunnan sihteeristö
 - harjoitusyhteistyö, valmiusharjoitusten integrointi osaksi paikallispuolustusharjoituksia
 - tilannekuvatoiminnan kehittäminen
 - Lapin varaverkko
 - järjestelmät, tietoverkko, viestintä
 - valmiustoimikunnan viestintäjaos
- Maanpuolustuskurssit
- Valmiusharjoitukset
- PAPU-harjoitukset
- Operatiivinen suunnittelu (-> siviilivalmius)
- ***Sisäisen turvallisuuden strategia / ennaltaehkäisevä turvallisuustyö***
- Lapin turvallisuusverkosto



Nostoja...

- COVID19FI_Lappi
- #LapinTulvat2020
 - Lessons indetified...
 - Lessons learned...
 - Alueellisen toimintamallin edelleen kehittäminen
- Erikoiskurssit (kriisiviestintä)_syksy 2020 sekä tammikuu 21
- Alueellinen maanpuolustuskurssi 06/2021
- Lappi 21 – valmiusharjoitus 09/2021
- Alueellinen yhteinen varautuminen – kehittämishanke 21-22
- Pelastustoimen kansallisten toimintamallien kehittäminen-hankehaku (SM)



Aluehallintovirasto
Regionförvaltningsverket
Regional State Administrative Agency

